

Hoe ziet uw pensioen er uit?
Welke keuzes heeft u allemaal?
U leest het in deze brochure

Pensioen in Zicht

Inhoud

1. Waar deze brochure over gaat	3
2. Wanneer kunt u met pensioen ?	4
3. Op welke leeftijd kunt u met pensioen?	5
4. Welke keuzes heeft u?	6
5. Wat als u...?	11
6. Uw pensioenuitkering	12
7. Met pensioen en dan ?	14
8. Meer informatie	15

1. Waar deze brochure over gaat

Uw pensioen komt in zicht. En dan? Weet u dat er verschillende mogelijkheden zijn waar u uit kunt kiezen? En dat u al vanaf 57 jaar met pensioen kunt gaan? Met onze digitale keuzehulp kunt u op een makkelijke manier ontdekken welke pensioenkeuzes bij u passen.

In deze brochure gaan we in op de keuzemogelijkheden die u in de pensioenregeling heeft. Maar ook wat u wanneer kunt verwachten aan informatie en wat u zelf moet doen als u met pensioen wilt gaan. Aan het einde van deze brochure besteden we ook nog kort aandacht aan de periode na ingang van uw pensioen.

Naast de brochure kunt u ook informatie vinden op onze [website](#).

Ook vindt u er onze [digitale keuzehulp](#).

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Neem gerust contact met ons op. Wij helpen u graag.

U kunt ons zo bereiken:

@ info@provisum.nl

☎ 020 6213 891

✉ Stichting Pensioenfonds Provisum,
Postbus 7873, 1008 AB Amsterdam

2. Wanneer kunt u met pensioen?

De standaardpensioenleeftijd is 67 jaar. Eerder mag, later ook

Bij de berekening van uw pensioen gaan we uit van 67 jaar. De bedragen die u op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) of op www.mijnpensioenoverzicht.nl ziet staan, zijn gebaseerd op de aanname dat u met 67 jaar met pensioen gaat.

Ineens met pensioen of in stappen: deeltijdpensioen

Wilt u nog een tijdje blijven werken, maar wel minder? Dan kunt u tot uiterlijk uw 67ste in deeltijd met pensioen gaan. Dit moet wel in goed overleg met en na goedkeuring door uw werkgever. U blijft pensioen opbouwen over de uren die u nog werkt. Doordat een deel van uw pensioen vervroegd in gaat ontvangt u vanaf uw pensioendatum wel een lager pensioen.

Belangrijk is dat u voor uzelf bepaalt wanneer u met pensioen wilt gaan, of u dit ineens wilt, of in stappen. Het kan allemaal. Belangrijk is of het past in uw persoonlijke, financiële plaatje.

Wilt u eerder met pensioen? Vraag ons dan om een pensioenvoorstel

U kunt Provisum vragen om u een pensioenvoorstel te doen op een door u aangegeven pensioendatum. Ook als u gedeeltelijk met pensioen wilt. Kiest u voor eerder met pensioen gaan, dan ontvangt u wel een lager pensioen.

Wilt u niet eerder met pensioen?

Dan hoeft u niets te doen. U ontvangt ongeveer 6 maanden vóór uw AOW-leeftijd automatisch bericht van ons. U heeft dan nog steeds een aantal keuzemogelijkheden. Vanaf pagina 9 leest u er meer over. Het gaat om de keuzemogelijkheden 3 en 4. De AOW-leeftijd staat niet vast. Wilt u weten wat uw AOW-leeftijd is? Kijk dan op de [website van de SVB](#).

Wanneer wil ik met pensioen?

Bel ons gerust voor meer informatie op 020-6213891 of mail ons via info@provisum.nl.

3. Op welke leeftijd kunt u met pensioen?

55

Ga naar [provisumkeuzehulp.nl](https://www.provisumkeuzehulp.nl)

Wat doet u? Eerder met pensioen of iets anders? Kijk naar de verschillende keuzemogelijkheden die u heeft.

57

Eerder met pensioen?

U kunt 10 jaar voor de AOW-leeftijd, die in dat jaar geldt, al met pensioen. Of misschien wilt u deels met pensioen en deels blijven werken.

67

Pensioenleeftijd reglement

U ontvangt 6 maanden voor u 67 jaar wordt automatisch bericht van ons. Tenzij u al eerder met pensioen bent gegaan. De AOW-leeftijd is nu ook 67 jaar.

3. Welke keuzes heeft u?

U heeft 4 keuzemogelijkheden als u met pensioen gaat.

Een combinatie van keuzemogelijkheden kan. Met onze keuzehulp verkent u eenvoudig en onbeperkt de verschillende pensioenkeuzes en combinaties.

U kunt maar 1 keer kiezen; eenmaal gemaakte keuzes staan vast.

Welke keuzes heb ik als ik met pensioen ga?

- 1
Tijdelijk overbruggingspensioen tot uw AOW-leeftijd
- 2
Een hoger of lager pensioen tot uw AOW-leeftijd
- 3
Een hoger of lager pensioen tot 5 jaar na uw AOW-leeftijd
- 4
Uw partner- of ouderdomspensioen omruilen

1

Tijdelijk overbruggingspensioen tot uw AOW-leeftijd

Gaat u eerder met pensioen? Dan krijgt u al wel ouderdompensioen, maar nog geen AOW. Dit komt omdat u uw AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt. Om die periode financieel te kunnen overbruggen, biedt Provisum u de mogelijkheid om uit uw persoonlijk pensioenvermogen tijdelijk extra pensioen te ontvangen. Totdat u wel AOW krijgt.

Let op: Uw pensioen vanaf uw AOW-leeftijd is dan wel lager. Dit komt omdat u tot uw AOW-leeftijd eerst een hoger pensioen ontvangt. Het overbruggingspensioen kent een fiscaal maximum. Deze bedraagt ongeveer € 28.000 per jaar.

Uw volledige pensioenvermogen gebruiken tot uw AOW-leeftijd

Heeft u maar een beperkt persoonlijk pensioenvermogen opgebouwd omdat u bijvoorbeeld parttime werkte? Dan kunt u dat pensioenvermogen ook volledig gebruiken ter overbrugging tot uw AOW-leeftijd. Op die manier kunt u uw inkomen op hetzelfde niveau houden als toen u nog werkte. Eerst met een overbruggingspensioen en daarna met uw AOW-uitkering. Dat betekent dat u vanaf uw AOW-leeftijd geen aanvullend pensioen meer krijgt van Provisum. U heeft immers gekozen alles te gebruiken voor uw overbruggingspensioen. Dit is uiteraard afhankelijk van de hoogte van uw opgebouwde pensioenvermogen en verschilt dus per persoon.

Gevolgen:

- ➔ Uw overbruggingspensioen gaat ten koste van uw levenslange pensioen;
- ➔ Als het persoonlijk pensioenvermogen volledig wordt gebruikt voor een overbruggingspensioen dan vervalt, als u daar recht op heeft, de kortingspas van C&A.

Geen gevolgen voor uw partnerpensioen

Het overbruggingspensioen heeft geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen. Dat betekent dat wanneer u overlijdt voordat u uw AOW-leeftijd heeft bereikt uw partner het oorspronkelijke partnerpensioen krijgt.

Datzelfde geldt als u komt te overlijden na uw AOW-leeftijd. Het feit dat u tijdelijk extra pensioen ontvangt heeft dus geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.

Check uw AOW-leeftijd op www.svb.nl

De datum waarop u AOW ontvangt, is afhankelijk van uw geboortjaar. In deze tabel kunt u zien wat de AOW-leeftijd is. Op dit moment ligt deze vast tot 2031. Houdt u rekening met de mogelijkheid dat de AOW-leeftijd door wetgeving kan wijzigen. Check daarom elk jaar uw AOW-leeftijd via onze eigen website of via de [website van de SVB](http://www.svb.nl).

AOW-leeftijd*	
2027	67 jaar
2028	67 jaar en 3 maanden
2029	67 jaar en 3 maanden
2030	67 jaar en 3 maanden
2031	67 jaar en 3 maanden

* De AOW-leeftijd wordt 5 jaar van tevoren bekend gemaakt. Hoe hoog uw AOW-leeftijd straks precies is hangt af van de levensverwachting.

2

Een hoger of lager pensioen tot uw AOW-leeftijd

Als u wilt kunt u variatie aanbrengen in de hoogte van uw pensioenuitkering. U begint dan met een hogere pensioenuitkering als u stopt met werken. Vanaf uw AOW-leeftijd ontvangt u vervolgens een lager pensioen. Dit heet ook wel Hoog-Laag pensioen. De hoogte van uw pensioen mag u niet zelf bepalen. Hier is altijd een vaste verhouding voor van 100:75%. U kunt uw keuze voor een Hoog-Laag pensioen ook combineren met het overbruggingspensioen (keuze 1). Tot uw AOW-leeftijd ontvangt u dan een nog hoger pensioen.

Gevolgen:

Vanaf uw AOW-leeftijd ontvangt u een lager pensioen. Het pensioen bij het Hoog-Laag pensioen is na uw AOW-leeftijd altijd lager, omdat een deel van het pensioenvermogen is gebruikt om uw pensioen tot aan uw AOW-leeftijd te verhogen.

Laag-Hoog pensioen

Het omgekeerde kan ook. Gaat u eerder met pensioen en heeft u tot uw AOW-leeftijd voldoende inkomen, dan kunt u kiezen voor een zogenaamd Laag-Hoog pensioen en ontvangt u tot uw AOW-leeftijd een lager pensioen en daarna juist een hoger pensioen. Altijd volgens de vaste verhouding 75:100%.

AOW-LEEFTIJD	
VOOR	NA
100	75
75	100

Hoe werkt het?

Kiest u voor een variabel pensioen dan berekenen wij uw pensioen opnieuw met behulp van omrekenfactoren. Heeft u bijvoorbeeld voor een Hoog-Laag pensioen gekozen. Dan krijgt u eerst 100% van uw opnieuw berekende pensioen. En na uw AOW-leeftijd levenslang 75% van het pensioen van voor uw AOW-leeftijd. Heeft u voor een Laag-Hoog pensioen gekozen dan geldt het precies andersom dus 75:100%.

Wilt u naast uw keuze voor het Hoog-Laag pensioen ook gebruik maken van het overbruggingspensioen (keuze 1) dan wordt eerst het bedrag dat nodig is voor uw overbruggingspensioen uit uw persoonlijk pensioenvermogen gehaald. Daarna berekenen wij uw pensioen opnieuw voor uw Hoog-Laag pensioen.

Keuze 2 heeft geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.

3

Een hoger of lager pensioen tot 5 jaar na uw AOW-leeftijd

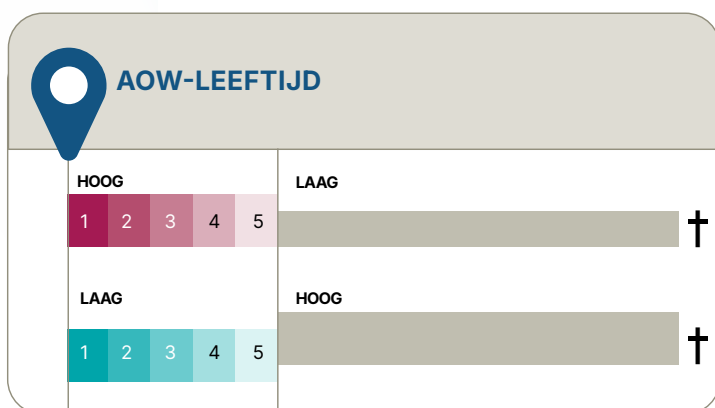
Deze mogelijkheid lijkt op keuze 2, maar heeft betrekking op de periode na uw AOW-leeftijd. U kunt er namelijk ook voor kiezen om tot 5 jaar na uw AOW-leeftijd eerst een hoger pensioen te ontvangen en daarna een lager. Hier geldt altijd de vaste verhouding van 100:75% voor. Dat kan handig zijn als u verwacht in de beginperiode van uw pensioen hogere uitgaven te hebben.

Het omgekeerde kan ook. U ontvangt dan tot 5 jaar na uw AOW-leeftijd eerst een lager pensioen en daarna een hoger. Dat kan handig zijn als u na verloop van tijd bijvoorbeeld hogere zorgkosten verwacht te krijgen. De verhouding is dan 75:100% voor dit Laag-Hoog pensioen.

Combineren mag

Het is ook mogelijk om keuze 3 te combineren met keuze 2. Dan gaat uw Hoog-Laag pensioen door tot na uw AOW-leeftijd. Of als u gekozen heeft voor een Laag-Hoog pensioen dan loopt dat nog door. Wilt u hier meer over weten, neem dan contact met ons op.

Keuze 3 heeft net als keuze 2 geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.

4

Uw partnerpensioen of ouderdompensioen omruilen

U ontvangt straks uit uw persoonlijke pensioenvermogen ieder maand uw pensioen. Op basis van dit pensioen reserveren we ook een deel van uw persoonlijke pensioenvermogen voor uw partner. Dat is standaard 70% van het pensioen voor uzelf. Overlijdt u? Dan stopt het pensioen voor uzelf en krijgt uw partner een eigen persoonlijk pensioenvermogen. Uit dit vermogen ontvangt uw partner dan iedere maand pensioen.

Heeft u op het moment dat u met pensioen gaat geen partner?

Dan ruilen we het gereserveerde pensioen voor uw partner automatisch om voor extra pensioen voor uzelf. Het is daarom belangrijk dat wij weten of u een partner heeft. Als wij dat niet weten, maar u heeft wel een partner, dan is er straks geen pensioen voor uw partner.

Samenwonen – geef uw partner aan ons door

Als u trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat dan krijgen wij dit automatisch door. Woont u samen? Meld uw partner dan direct bij ons aan. Wij krijgen dat niet door van de gemeente. Heeft u een samenlevingsovereenkomst laten opmaken bij de notaris? Ook dan moet u zelf uw partner aannemen bij ons. Op het Uniform Pensioen Overzicht dat u ieder jaar van ons ontvangt kunt u zien of uw partner bij ons bekend is.

Gaat u ná uw pensioendatum samenwonen?

Uw nieuwe partner heeft dan **geen** recht op een partnerpensioen. Dat geldt ook als u trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat. Partnerpensioen is dus alleen voor een partner die u al vóór uw pensionering had.

Heeft uw partner zelf genoeg eigen inkomen?

Dan kunt u overwegen om (een deel van het) pensioen voor uw partner om te ruilen in een hoger pensioen voor uzelf. U kunt ook kiezen om het pensioen voor uzelf om te ruilen voor een hoger pensioen voor uw partner. Dat betekent dat u zelf elke maand een lager pensioen ontvangt. Mogelijk heeft u nog andere inkomsten of heeft u lage lasten? En is daardoor een lager pensioen bij Provisum geen probleem.

Kiest u voor omruilen van het partnerpensioen?

Dan kunt u dit in het formulier dat u van ons krijgt aangeven. Uw partner moet ook akkoord gaan met deze keuze en het formulier ondertekenen.

Een hoger pensioen voor u of uw partner

Let op: Kiest u voor het omruilen van het pensioen voor uzelf of van het pensioen voor uw partner én wilt u ook gebruik maken van de andere keuzes 1, 2 en/ of 3? Dan passen we eerst omruil toe en daarna pas de andere keuzes.

5. Wat als u...?

...Arbeidsongeschikt bent

Als u arbeidsongeschikt bent, dan ontvangt u via het UWV een zogenaamde WIA-uitkering (soms nog WAO). Afhankelijk van uw arbeidsongeschiktheidspercentage loopt de opbouw van uw persoonlijk pensioenvermogen (gedeeltelijk) door. Gaat u eerder met pensioen dan uw AOW-leeftijd? Dan heeft dit gevolgen voor de premievrije opbouw van uw persoonlijk pensioenvermogen. Die stopt op het moment dat u eerder met pensioen gaat.

Gaat u niet eerder met pensioen? Zodra u uw AOW-leeftijd heeft bereikt, ontvangt u van Provisum een ouderdomspensioen. Zes maanden voor uw AOW-leeftijd krijgt u automatisch van ons een voorstel, daar hoeft u niets voor te doen.

...Na de ingang van uw pensioen nog wilt werken.

Wilt u als u met pensioen bent nog betaald werk doen? Uw inkomen bestaat dan uit het salaris dat u daarvoor ontvangt, uw pensioenuitkering van Provisum en uw AOW. Eventueel ontvangt u ook pensioen van andere pensioenuitvoerders. Kijk op mijnpensioenoverzicht.nl of u ook bij andere werkgevers pensioen heeft opgebouwd. Over het salaris dat u, als u 67 jaar of ouder bent, ontvangt, bouwt u in principe geen pensioen meer op. Houdt u bij samenloop van pensioen en salaris rekening met een aanvullende belastingaanslag.

...Een ouderenregeling wilt

Als u eerder wilt stoppen met werken of minder wilt werken kunt u mogelijk gebruik maken van een ouderenregeling of seniorenregeling van uw werkgever. Informeer hier naar bij uw werkgever.

...Gescheiden bent

Na een echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap heeft de ex-partner

recht op de helft van het tijdens het huwelijk of partnerschap opgebouwde persoonlijk pensioenvermogen, tenzij u onderling afwijkende afspraken heeft gemaakt.

Er zijn 2 situaties te onderscheiden:

1. de relatie is voor u met pensioen gaat verbroken of
2. de relatie wordt verbroken nadat u al gepensioneerd bent.

Is uw relatie voor u met pensioen gaat beëindigd?

En hebben u en uw ex-partner binnen 2 jaar na de scheiding een verzoek om pensioenverevening bij Provisum ingediend via het formulier van de Rijksoverheid? Dan maakt Provisum het deel van het pensioen voor uw ex-partner rechtstreeks aan uw ex-partner over. Het pensioen voor uw ex-partner gaat op hetzelfde moment in als wanneer u met pensioen gaat, ook al heeft uw ex-partner nog niet de AOW-leeftijd bereikt.

Als de scheiding na ingang van het pensioen plaatsvindt

Dan kan uw ex-partner Provisum vragen om een deel van uw pensioen aan hem/haar uit te keren via het mededelingsformulier van de Rijksoverheid.

Meer informatie over de gevolgen van het einde van een partnerrelatie voor uw pensioen kunt u lezen in de brochure: "Uw pensioen bij Provisum".

6. Uw pensioenuitkering

Als u met pensioen gaat, zetten we uw pensioenvermogen om in een maandelijkse uitkering. Hoe hoog die uitkering is, hangt af van:

- ➔ Hoe hoog uw persoonlijke pensioenvermogen is op dat moment;
- ➔ De rente op dat moment;
- ➔ De keuzes die u maakt bij het ingaan van uw pensioen.

Uw pensioenuitkering is variabel. Dat betekent dat we uw uitkering ieder jaar in juli aanpassen. Uw uitkering kan iets stijgen, gelijk blijven of mogelijk iets dalen. Dit is afhankelijk van de economie en de beleggingsresultaten.

Uw pensioenaanvraag

Heeft u de keuzes gemaakt die bij u passen én dit aangegeven op het formulier van uw pensioenaanvraag? Dan ontvangt u van ons een bevestiging van de door u gemaakte keuzes. In die brief staat ook wanneer u voor het eerst uw pensioen gaat ontvangen. De eerste keer dat u uw pensioen krijgt uitbetaald, ontvangt u een loonspecificatie. U krijgt deze alleen nog maar als het uit te betalen nettobedrag wijzigt.

Heeft u gekozen voor eerst een hoger en daarna een lager pensioen of andersom? Dan staat in de bevestigingsbrief ook tot wanneer dat loopt. U ziet dat ook terug in uw pensioenoverzicht dat u elk jaar van ons ontvangt in juni. Houd dit goed in de gaten. Zeker als u heeft gekozen om te beginnen met een hoger pensioen en daarna een lager pensioen.

Wat doen we om uw uitkering zo stabiel mogelijk te houden?

Als de kosten voor het levensonderhoud stijgen, maar uw pensioen gelijk blijft, kunt u minder kopen van uw pensioen. Onze ambitie is om de waarde van uw pensioen zo goed mogelijk op peil te houden ook als de prijzen stijgen.

➔ Daarom blijven we na pensioendatum uw persoonlijke pensioenvermogen beleggen. Het grootste deel beleggen we voor u in (staats)obligaties. Met deze beleggingen heeft u meer zekerheid over uw pensioenuitkering. Maar we beleggen daarnaast ook een deel in onder andere aandelen en vastgoed. Dat levert naar verwachting meer op.

➔ Daarnaast spreiden we de beleggingsresultaten. Dat doen we om mindere jaren op te kunnen vangen. Dit betekent dat u het in een jaar behaalde resultaat in delen krijgt. Het deel dat u later krijgt verzamelen we in een afgescheiden gedeelte van uw persoonlijke vermogen. Dit deel noemen we het spreidingsvermogen. Elk jaar ontvangt u een derde deel uit dit spreidingsvermogen als verhoging. ➔

6. Uw pensioenuitkering (vervolg)

Kan uw uitkering dalen?

Zijn er meerdere jaren geen positieve beleggingsresultaten dan kan het spreidingsvermogen ook negatief zijn. We kunnen uw pensioen dan niet verhogen. Bij vele slechte jaren achter elkaar kan het dus zo zijn dat uw uitkering eigenlijk zou moeten dalen. Dan is er ook nog een [solidariteitsreserve](#) om dalingen in uw uitkering zoveel mogelijk op te vangen. Hoewel de kans klein is, kan uw pensioen misschien toch dalen.

Dit is mogelijk als het jaren achter elkaar slecht gaat met de economie en de beleggingsresultaten tegen blijven vallen.

Elk jaar in juli passen we uw uitkering aan

Alle uitkeringen worden met hetzelfde percentage aangepast. Het pensioenfonds informeert u elk jaar in juni over de hoogte van uw uitkering voor het komende jaar. U ontvangt dan uw Uniform Pensioen Overzicht (UPO). In juli ontvangt u dan voor het eerst uw aangepaste uitkering.

We sturen u dan ook een loonspecificatie voor uw nieuwe pensioenbedrag

Betaling van uw pensioen

Provisum maakt elke maand uw pensioen naar u over. Op onze website ziet u een overzicht met de data per maand wanneer wij uw pensioen overmaken. Wijzigt uw rekeningnummer? Geef dit tijdig aan ons door.

7. Met pensioen en dan?

En dan is het zo ver. De één loopt al jaren af te tellen en is blij dat het eindelijk zo ver is. De ander mist de structuur van het werk en de collega's. Eén ding is zeker: u begint aan een nieuwe levensfase.

Hoe leeft u naar uw pensioen toe?

Er zijn verschillende manieren om naar uw pensioen toe te leven. Bent u een uitsteller? Zou u liever nog langer doorwerken, terwijl dat niet kan? Werkt u gestructureerd uw actielijst af? Of bent u regelmatig van baan gewisseld en gewend afscheid te nemen. Toch is dit anders, u gaat stoppen met werken.

Ook voor u houdt uw werk waarschijnlijk vanaf uw AOW-leeftijd echt op. Het is onwettelijk om voor die laatste keer de deur achter u dicht te trekken om nooit meer terug te komen. Neem de tijd om te wennen aan deze nieuwe levensfase.

Tips voor uw laatste werkdag

1. Begin op tijd met het afbouwen en overdragen van uw werk. Doe dit netjes en zorg dat alles opgeruimd is. Dat is prettig voor uw opvolger en het geeft u ook een afgerond gevoel. Dat is belangrijk want uw laatste dag is een mijlpaal. En u heeft geen herkansing.
2. Neem altijd afscheid van uw collega's. Naast een algemeen dankwoord, stellen uw collega's een persoonlijk afscheid op prijs. Denk op tijd na over wat u tijdens het afscheid wilt zeggen, verzamel anekdotes en houd het kort.
3. Bedenk van te voren met wie u contact wilt houden en wissel contactgegevens uit.

Wat gaat u in uw vrije tijd doen?

Nu bent u aan de beurt. Voor veel mensen geldt geen beter leven dan het leven van een gepensioneerde, toch? Maar voor anderen is het toch even wennen: een lege agenda, geen collega's meer en het dagelijkse ritme dat anders is. Denk daarom vooraf na

over wat u wilt gaan doen: vrijwilligerswerk? ZZZP-er worden of meer tijd doorbrengen met de kleinkinderen? Gaat u reizen of is er nu tijd voor uw hobby?

Samen thuis, een zucht of een zegen?

Met pensioen zijn, heeft invloed op uw relatie. U bent veel vaker thuis en dus moet u samen een nieuw ritme vinden. Praat daar met elkaar over. Ga er niet zondermeer vanuit dat u wel weet wat uw partner wil. Maak ook een goede verdeling van de huishoudelijke taken. Heb ook wat geduld met elkaar: u ziet elkaar vaker dan voorheen. Eigen dingen blijven doen is heel belangrijk, maar samen een nieuw ritme vinden is verstandig.

Gezond blijven

U heeft meer tijd om gezonder te leven. Dat kan door voldoende te bewegen en te letten op uw voedingspatroon. Wellicht houdt u van wandelen of hardlopen. Maar tuinieren is ook een vorm van actief zijn. Pak wat vaker de fiets om boodschappen te doen in plaats van de auto. Eet gezond en maak bewuste keuzes.

Handige websites

• www.anbo.nl • www.leefjepensioen.nl • www.seniorweb.nl • www.gilde-nederland.nl

8. Meer informatie

Kijk regelmatig op www.provisum.nl

Dan blijft u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en ons beleid.

Wilt u weten wat anderen hebben gedaan?

Lees dan [hier](#) hun verhalen

Klachtenregeling

Als u het niet eens bent met een werkwijze of een besluit van Provisum, dan kunt u daarover een klacht indienen. Hoe u dit kunt doen leest u in onze klachten- en geschillenregeling. Ook kunt u zich wenden tot de [Geschilleninstantie Pensioenfondsen](#).

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen?

Neem gerust contact met ons op.

Wij helpen u graag. U kunt ons zo bereiken:

@ info@provisum.nl

☎ 020 6213 891

✉ Stichting Pensioenfonds Provisum,
Postbus 7873, 1008 AB Amsterdam

10% ineens

Er komt er waarschijnlijk een nieuwe pensioenkeuze bij. U kunt dan kiezen om maximaal 10% van uw pensioen in een keer te laten uitbetalen. Omdat de uitvoering zeer complex is, is het nog niet zeker of deze pensioenkeuze er ook echt gaatkomen. De ingangsdatum is al meerdere keren uitgesteld. Uiteindelijk beslist de politiek dit.

Deze brochure hebben we met de grootste zorgvuldigheid gemaakt. Bij onduidelijkheden of fouten is altijd het pensioenreglement leidend.

